

Перелік використаних джерел:

1. Савчин М. Конституція: люди та інституції (SWOT-коментар): монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 680 с.
2. Мінакова Є. В. Інституційна спроможність органів місцевого самоврядування щодо інтеграції внутрішньо переміщених осіб у приймаючій громаді: правові та практичні аспекти. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №12 (26). С. 245-255.
3. Обрусна С. Ю., Дулгерова О. М., Іванова І. В. Поняття та сутність інституційної спроможності судової системи України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 7. С. 52-55.
4. OECD Public Management Reviews, Towards an Integrated Public Service, Ireland. 2008. URL: <https://www.oecd.org/ireland/oecdpublicmanagementreviewsirelandtowardsanintegratedpublicservice.htm>.
5. Карлін М. І. Необхідність врахування фінансової спроможності регіонів в контексті проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Економіка. 2010. Вип. № 15. С. 21-31.
6. Nalyvaiko O. I., Chepik-Tregubenko O. S. Economic and social systems of society as elements of social structure: concept, objectives, trends. *Challenges and prospects for the development of legal systems in Ukraine and EU countries: comparative analysis*: Collective monograph. Riga: Izdevniecība "Baltija Publishing", 2019. Volume 1. P. 256-272.
7. Боняк В. О., Чепік-Трегубенко О. С. Взаємодія органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства в аспекті захисту прав внутрішньо переміщених осіб. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 14-21.
8. Корнієнко П. С. Соціальні права людини в Україні: міжнародні стандарти, сучасний стан і перспективи розвитку. *Альманах права*. 2023. Вип. 14. С. 183-187.
9. Васечко Л. О. Аксіологічно-правовий вимір прав людини в умовах воєнного стану. <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/431/11486/24049-1?inline=1>.
10. Козюбра М. І. Верховенство права і соціалізація держав. *Наукові записки НАУКМА*. 2010. Т. 103: Юридичні науки. С. 3-8.
11. Колісніченко Н., Войновський М. Інституційна та інституціональна спроможність місцевого самоврядування: сутність понять та особливості визначення. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2015. Вип. 16. С. 296-309.

Шаповалова Катерина Геннадіївна,
старший викладач кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії в галузі «Право»

**ОСОБЛИВОСТІ ПРИВАТИЗАЦІЇ ЗЕМЛІ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Земельна власність завжди була, є і буде важливою частиною майнового портфелю кожного громадянина будь-якої країни.

Процес приватизації землі в Україні було розпочато ще в 1992 році. У

більшості випадків власники отримують свої ділянки з мінімальними витратами на оформлення документації, за відсутності оплати за саму землю. В умовах воєнного стану процес приватизації землі в Україні відбувається з певними обмеженнями.

Перші законодавчі акти, що приймалися на початку війни, були спрямовані на захист продовольчої безпеки. Одночасно був закритий доступ до реєстрів, кадастру, була заборонена безоплатна передача земельних ділянок у власність [7].

19 листопада 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель» [2], яким, відповідно, були внесені зміни до п.5, п.27 розділу X Земельного кодексу України, що стосувалися безоплатної передачі земель державної, комунальної власності у приватну власність.

Так, забороняється безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі та розроблення такої документації. Положення цього підпункту не поширюються на безоплатну передачу земельних ділянок у приватну власність власникам розташованих на таких земельних ділянках об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд), а також на безоплатну передачу у приватну власність громадянам України земельних ділянок, переданих у користування до набрання чинності цим Кодексом [1].

Після внесення змін 19 листопада 2022 року підпункт 5 було доповнено таким реченням: «Положення цього підпункту не поширюються на безоплатну передачу земельних ділянок у приватну власність власникам розташованих на таких земельних ділянках об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд), а також на безоплатну передачу у приватну власність громадянам України земельних ділянок, переданих у користування до набрання чинності цим Кодексом» [2].

На перший погляд, все досить зрозуміло. Однак на практиці вищезгадана норма має неоднозначне застосування.

Частиною 1 статті 81 Земельного кодексу України передбачено, що серед підстав набуття громадянами України права власності на земельні ділянки можуть бути:

- безоплатна передача із земель державної і комунальної власності;
 - приватизація земельних ділянок, що були раніше надані їм у користування;
 - виділення в натурі (на місцевості) належної їм земельної частки (паю)
- [1].

Таким чином, заборонена безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення

документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації.

Натомість дозволена:

- безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації, якщо здійснюється безоплатна передача земельних ділянок у приватну власність власникам розташованих на таких земельних ділянках об'єктів нерухомого майна (будівель, споруд);

- безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації, по земельних ділянках, переданих у користування громадянам до набрання чинності Земельним кодексом України;

- виділення в натурі (на місцевості) земельної ділянки належної громадянину земельної частки (паю) [6].

Також слід звернути увагу на існування можливої під час воєнного стану підстави набуття безоплатно у власність ділянок на підставі судового рішення, що набрало законної сили, – з приводу виділення земельної ділянки за рахунок земель державної або комунальної власності. Таким чином, якщо особа має рішення суду про виділення ділянки у власність, то це дає право безкоштовно отримати у власність відповідну ділянку, навіть під час дії обмежень щодо приватизації.

Ще однією можливістю завершити процедуру приватизації, що не заборонена під час приватизаційних обмежень у зв'язку із дією в Україні воєнного стану, – приватизація земельної ділянки в порядку спадкування.

В огляді судової практики слід ознайомитися із Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 13.07.2023 року у справі №320/2846/22, у якій суд резюмував:

- приймаючи оскаржуване рішення, відповідач обмежився загальним формулюванням про невідповідність обраного позивачем місця розташування земельної ділянки вимогам містобудівної документації. Водночас, в чому саме полягає така невідповідність, рішення не містить.

- враховуючи, що будь-які інші перешкоди для надання позивачу дозволу на розробку проєкту землеустрою з відведення земельної ділянки відсутні, суд вважає, що ефективний захист порушеного права позивача потребує зобов'язання відповідача прийняти рішення про надання позивачеві відповідного дозволу.

- до припинення (скасування) воєнного стану в Україні діє встановлена законом заборона на безоплатну передачу у приватну власність земель державної та комунальної власності, на надання уповноваженим органом виконавчої влади чи органом місцевого самоврядування дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі,

а також на розроблення відповідної документації. А тому колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції щодо існування обставин, що унеможлиблюють виконання відповідачем рішення суду в зобов'язальній частині. Тому відповідно до ч. 3 ст. 378 КАС України дають підстави для відстрочення виконання судового рішення в цій частині до усунення таких обставин [4].

Відповідно до статті 13 Закону України “Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)” встановлено вимогу до 2025 року приватизувати ділянки сільськогосподарського призначення. У разі, якщо до 1 січня 2025 року власник невитребуваної земельної частки (паю) або його спадкоємець не оформив право власності на земельну ділянку, він вважається таким, що відмовився від одержання земельної ділянки [3]. При цьому під час дії воєнного стану призупинена процедура приватизації земельних ділянок. Тож стає незрозумілим, що робити у тих випадках, коли особа досі має неприватизований пай, але скористатися своїм правом вчасно не може з об'єктивних обставин.

22.05.2024 Верховна Рада ухвалила у другому читанні законопроект №11150 [5], яким було запропоновано продовжити строк оформлення права власності на земельні паї, а саме: продовження з 2025 року до 1 січня 2028 року строку оформлення незатребуваних земельних ділянок, здійснення розподілу земельних ділянок між власниками паїв та їх спадкоємцями земель, що залишилися у колективній власності після розподілу земельних ділянок. 28.05.2024 року закон спрямований на підпис Президенту України.

В умовах війни гостро відчувається різниця між цінністю нерухомості та землі: земельна ділянка у більшості випадків може пережити наслідки воєнних дій без значної втрати своїх якісних характеристик, натомість будинок може бути знищений повністю. Таким чином, земля є унікальним активом, який постійно зростає в ціні. Тому питання приватизації землі є вкрай важливим та актуальним в умовах воєнного сьогодення.

Перелік використаних джерел:

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. (із змінами та доповненнями) за № 2768-III URL: Земельний кодекс України | від 25.10.2001 № 2768-III (rada.gov.ua)
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель» від 19.10.2022 № 2698-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2698-IX#Text>.
3. Закон України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» від 05.06.2003 № 899-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/899-15#n101>.
4. Постанова Шостого апеляційного адміністративного суду від 13.07.2023 року у справі №320/2846/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/112183144>
5. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної

процедури у сфері земельних відносин від 04.04.2024 № 11150. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43931>.

6. Білоголовий Я. Приватизація землі під час воєнного стану та після його скасування. Вища школа адвокатури : «Актуальні питання земельного права». 2023. URL: Приватизація землі під час воєнного стану та після його скасування: адвокат Ян Білоголовий | Вища школа адвокатури НААУ (hsa.org.ua).

7. Вербіло Л. Приватизація земельних ділянок в умовах воєнного стану. Інформаційно-правовий портал «Поради юриста». 2023. URL: <https://porady.org.ua/index.php/pryvatyzatsiya-zemelnykh-dilyanok-v-umovakh-voyennoho-stanu>.

Шевчук Олександра Олегівна,
кандидат філософських наук, доцент
Національної академії Державної
прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПРИКОРДОННИКІВ

Сучасні умови функціонування держави та розвитку сфери освіти зумовлюють необхідність модернізації технологій в контексті забезпечення якісних освітніх послуг з урахуванням дистанційних форм навчання. Все більше університетів як в українській, так і світовій практиці надають можливості для дистанційного навчання. Доцільно зазначити, що дистанційне навчання, як одна із форм навчання, передбачає наявність елемента фізичного відокремлення викладачів і курсантів під час освітнього процесу з використанням різних технологій з метою полегшення та спрощення спілкування між ними.

Протягом останніх років в усьому світі в освітній сфері відбулися вагомі структурні зміни, зумовлені розвитком Інтернету, а також його щораз більшим впливом на всі сфери життєдіяльності суспільства. Головна роль в удосконаленні освітнього процесу, без сумніву, належить впровадженню новітніх інформаційних технологій [2].

Проте в теперішніх умовах спостерігається збільшення розриву між швидким поширенням технологій дистанційного навчання і умінням викладача та студента вміло їх застосовувати в процесі навчання [1].

Базою дослідження стали НАДПСУ та Головний центр підготовки особового складу ДПСУ імені генерал-майора Ігоря Момота (далі – ГЦПОС). Загальна кількість респондентів склала 325 осіб, серед них 35 – науково-